

Nota
Verslag van resultaten

ROESELARE
STADHUIS
(prov. West-Vlaanderen)

Auteurs: Rosalie VINCENT
Redactie: Siel LEEMANS

Projectcode 2021B300

Vergunningsnummer:	2021B300
Projectleider:	Siel Leemans
Naam erkende archeoloog:	Monument Vandekerckhove N.V
Erkenningsnummer:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
Veldwerkleider:	Rosalie Vincent
Archeologisch team:	Jelle Defrancq, Michelle Arnouts, Ann Binamé
Bevoegde Vlaamse overheid:	/
Plannen:	Rosalie Vincent
Materiaaltekeningen:	Rosalie Vincent
Provincie:	West-Vlaanderen
Gemeente:	Roeselare
Plaats:	Stadhuis – Grote Markt (zie plan in bijlagen)
Projectcode:	ROST21
Lambertcoördinaten onderzoeksgebied:	X: 62496 – Y: 182231m X: 62662m – Y: 182347m
Kadastergegevens:	Roeselare, Afdeling 2, Sectie B, nr.'s: 171g, 176c ² , 176x, 178e, 179p, 182s, 182r (zie figuur 1)
Begindatum onderzoek:	24/01/2022
Einddatum onderzoek:	10/02/2022
Relevante termen thesauri:	Roeselare, Proefputten, Stads-kern, Bewoningsporen, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd, waterput, achtererf, tuinzone.
Beheer opgravingsdata:	Monument Vandekerckhove nv Oostrozebekestraat 54 8770 Ingelmunster
Betrokken personen:	Willem Hantson (erfgoedconsulent IOED RADAR), Jozef Goderis (voorzitter van V.O.B.o.W. vzw)
Titel:	Archeologische vooronderzoek – Proefputten Roeselare Stadhuis (prov. West-Vlaanderen). Nota - Verslag van resultaten

0 INHOUDSTAFEL

0	INHOUDSTAFEL	3
1	BESCHRIJVEND GEDEELTE	5
1.1	ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.1.1	<i>Inleiding .....</i>	5
1.1.2	<i>Vraagstelling .....</i>	7
1.1.3	<i>Randvoorwaarden .....</i>	7
1.1.4	<i>Onderzoekstechnieken .....</i>	8
1.1.5	<i>Bestaande toestand en geplande werken .....</i>	8
1.2	WERKWIJZE EN STRATEGIE	11
1.2.1	<i>Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie .....</i>	11
1.2.2	<i>Organisatie van het vooronderzoek .....</i>	16
1.2.3	<i>Gebruikt materiaal .....</i>	16
1.2.4	<i>Inbreng specialisten .....</i>	16
2	ASSESSMENTRAPPORT	17
2.1	STRATIGRAFIE	17
2.1.1	<i>Werkput 2 .....</i>	19
2.1.2	<i>Werkput 3 .....</i>	20
2.1.3	<i>Werkput 4 .....</i>	21
2.1.4	<i>Werkput 5 .....</i>	22
2.1.5	<i>Sleuf 6 en Sleuf 7 .....</i>	25
2.2	ASSESSMENT SPOREN	30
2.2.1	<i>Proefput 2 .....</i>	32
2.2.2	<i>Proefput 3 .....</i>	33
2.2.3	<i>Proefput 4 .....</i>	35
2.2.4	<i>Proefput 5 .....</i>	38
2.2.5	<i>Sleuf 6 en 7 .....</i>	40
2.3	ASSESSMENT VONDSTEN	44
2.3.1	<i>Metaal vondsten .....</i>	48
2.4	ASSESSMENT STALEN	48
2.5	ASSESSMENT CONSERVATIE	48
3	DATERING EN INTERPRETATIE	49
3.1	GEMOTIVEERDE INTERPRETATIE VAN VONDSTEN EN SPOREN	49
3.2	CONFRONTATIE MET RESULTATEN BUREAUSTUDIE	51
3.3	SYNTHESE	51
3.4	BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	52
4	POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	55
4.1	AARD VAN DE POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING	55
4.2	KADER VOOR EXPLOITATIE VOOR POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING	55

5	SAMENVATTING	56
6	BIBLIOGRAFIE	57
7	INTERNETBRONNEN	57
8	BIJLAGEN.....	58

1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1 Onderzoeksopdracht

1.1.1 Inleiding

Deze nota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Roeselare Grote Markt, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

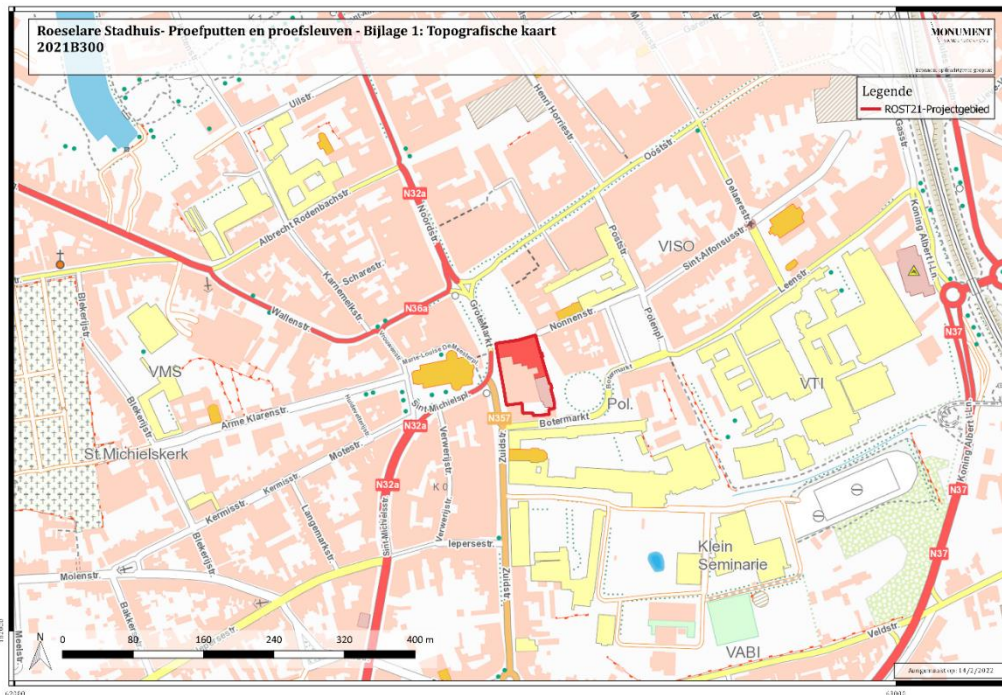
Het projectgebied is zo'n 4145 m² groot waarvan 1913 m² onderhevig zijn aan de geplande werken.

Op basis van het bureauonderzoek (ID 18681, 2021C25)¹ – uitgevoerd door Ruben Willaert nv – werd een vooronderzoek geadviseerd voor een deel van het projectgebied (hierna vermeld als onderzoeksgebied (Figuur 1 en Figuur 2)). Tijdens dit bureauonderzoek werd het studiegebied geografisch, geologisch, historisch en archeologisch gesitueerd aan de hand van reeds bestaande bronnen. Het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet staven waardoor verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem werd geadviseerd in de vorm van een proefsleuven- en proefputtenonderzoek.

Het doel van dit onderzoek is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein archeologisch te onderzoeken. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

---

¹ WILLAERT A., 2021. Raadpleegbaar via:
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/18681>

Figuur 1: Projectie van het plangebied op de topografische kaart (© Monument Vandekerckhove en geopunt.be).

Figuur 2: Projectie van het plangebied op de luchtfoto (© Monument Vandekerckhove en geopunt.be).

1.1.2 Vraagstelling

De bedoeling van het archeologisch onderzoek is het achterhalen of archeologische sporen en structuren herkend kunnen worden binnen het projectgebied. Hiertoe worden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld (zie programma van maatregelen bij verslag van resultaten bureauonderzoek 2021C25)²:

- Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?
- In hoeverre is het plangebied verstoord?
- Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?
- Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?
- Welke specifieke activiteiten (bewoning, ambachtelijke activiteiten) hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden?
- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?
- Passen deze in de historische context van de locatie?
- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?
- Kan op basis van de bekomen info de stratigrafische kennis van de omgeving bijgesteld/bevestigd worden?
- Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

1.1.3 Randvoorwaarden

Voor de prospectie door middel van proefputten en sleuven werden geen randvoorwaarden opgelegd. Er werden voorafgaand geen afwijkingen van de Code van Goede Praktijk verwacht.

---

² BOT B., WILLAERT A., 2021.

1.1.4 Onderzoekstechnieken

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied dient gebruik gemaakt te worden van de inplanting van drie proefsleuven en vier proefputten. Een combinatie van deze twee types van onderzoek, verspreid over het terrein en rekening houdend met onder meer de aard en de locatie van de geplande werken, laat toe inzichten te verkrijgen over het volledige projectgebied.

1.1.5 Bestaande toestand en geplande werken³

Het projectgebied is ca. 4145m² groot en zal na de sloop van het gebouwenbestand een geplande ontwikkeling kennen als nieuw stadhuis. Dit stadhuis is gelegen in het bouwblok tussen de Grote Markt en de Botermarkt. Tevens zal ook de restauratie van het historisch stadhuis en belfort gerealiseerd worden.

Het stadhuis werd de afgelopen 50 jaar herhaaldelijk verbouwd en uitgebreid. Op heden is het plangebied reeds grotendeels onderkelderd. Het betreft kruipkelders, kelders met één ondergronds niveau en kelders met twee ondergrondse niveaus (Figuur 3)

Figuur 3: Bestaande kelders weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2020 (Bron: ©Ruben Willaert)

³ Tekst en figuren uit: 2021C25 - BOT B., WILLAERT A., Archeologienota Bureauonderzoek (Fase 0) Stadhuis (Roeselare, West-Vlaanderen), Brugge, 2021.

Op de Grote Markt wordt een transparante toegang gecreëerd tussen het historische stadhuis en het belfort. De toegang leidt rechtstreeks naar het atrium. Vanuit het atrium zullen de achtergevels van het historische stadhuis en het belfort opnieuw zichtbaar worden. Hierdoor wordt het historische stadhuis geherwaardeerd als imposant vrijstaand gebouw. Langs de Botermarkt en de Zuidstraat komt een nieuwbouw voor de administratie. De historische gebouwen en de nieuwbouw worden verbonden door middel van het atrium, dat de centrale ontmoetingsruimte wordt. Langs het atrium komen loketten en gespreksruimtes. De trouwzaal en de gemeenteraadszaal blijven respectievelijk in het historische achttiende-eeuwse stadhuis en het belfort.

Het nieuwbouwwolume krijgt twee verdiepingen aan de Zuidstraat en vier verdiepingen aan de Botermarkt. Het gebouw wordt door middel van diverse terrassen en daktuinen op schaal van de omgeving gebracht. De warme beige tint van de gevels verwijst naar de natuursteen van het historische stadhuis. In het binnengebied komt een publieke tuin, bereikbaar via doorsteken aan de Zuidstraat en de Botermarkt.

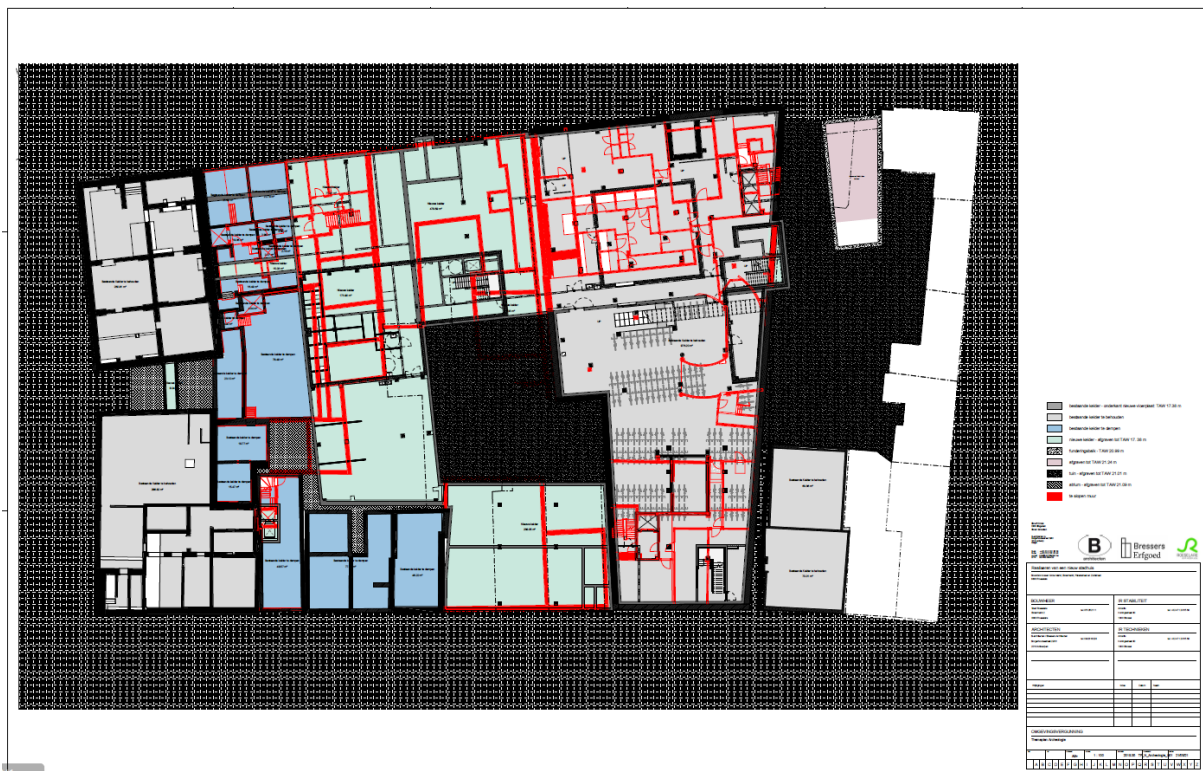
Over een deel van het plangebied worden de bestaande kelders gedempt of blijven de bestaande kelders behouden. Deze zone is op onderstaande figuur aangeduid in roze en heeft een oppervlakte van ca. 1113 m². Voorafgaand aan het dempen van de kelder wordt de bestaande vloerplaat van de kelder niet uitgebroken. Ter hoogte van de gele polygoon wordt de bestaande kelder opgehoogd van niveau -2 tot niveau -1 over een oppervlakte van ca. 1119 m². Ook hier zal voorafgaand aan de ophoging geen uitbraak zijn van de bestaande keldervloerplaat. Over een zone van ca. 2232 m² worden aldus géén bodemingrepen voorzien. Centraal wordt wél een nieuwe kelder uitgegraven over een oppervlakte van ca. 983 m². Voor deze nieuwe kelder wordt een maximale uitgraving voorzien tot een diepte van ca. 420 cm-mv. De diepte van de uitgraving om tot dit niveau te komen is afhankelijk van de diepte van de bestaande kelders. In het noordelijk terreindeel wordt tussen de twee te behouden kelders een nieuwe leidingenkelder gerealiseerd. Hier is reeds een kelder aanwezig, maar de nieuwe kelder zal zich ca. 50 cm dieper situeren. De oppervlakte van deze leidingenkelder bedraagt ca. 6,5 m². Een deel van het terrein is noch in de bestaande toestand, noch in de ontworpen toestand onderkelderd. Deze zone is op onderstaande figuur in het groen aangeduid. Deze zone valt deels samen met het geplande atrium, deels met de geplande nieuwe tuin. Ter hoogte van deze zone van ca. 781 m² dient een bodemingreep gerekend te worden van ca. 50 cm-mv. In het zuidoostelijk terreindeel worden een berging (bodemingreep 50 cm-mv over een oppervlakte van 35 m²) en een HS-cabine (bodemingreep 150 cm-mv over een oppervlakte van 23 m²) voorzien (Figuur 4 en Figuur 5).

De gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen - dat is het projectgebied met uitzondering van de te behouden of te dempen kelders - bedraagt ca. 1913 m².

Figuur 4: Synthese geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschalig, winteropnamen, 2020 (Bron: ©Ruben Willaert).

Figuur 5: Uitvoeringsplan met aanduiding van de afgravingen in m TAW (bron: initiatiefnemer).

1.2 Werkwijze en strategie

1.2.1 Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

De bureaustudie⁴ benadrukt het archeologisch potentieel van de site op basis van de ligging van het projectgebied in het centrum van Roeselare. Historisch kaartmateriaal uit de 17de eeuw geeft verschillende woningen met bijhorende tuinen en achtererven weer. In 1771 zal dan het huidige stadhuis vervaardigd worden binnen deze bouwblok, hierbij werden de woonhuizen en winkelpanden tot in het laatste kwart van de 20ste eeuw geïncorporeerd in het stadhuiscomplex. Tevens werd op het zuidwestelijke deel van het projectgebied (tuinzone) reeds een archeologisch onderzoek uitgevoerd waarbij laatmiddeleeuws aardewerk werd aangetroffen, ten zuiden van het projectgebied werden tevens bewoningsstructuren uit de late middeleeuwen onderzocht.

Gezien de uitgevoerde bureaustudie de aanwezigheid van een archeologische site niet kon uitsluiten werd overgegaan tot een proefsleuven- en proefputtenonderzoek. Daartoe werd een prospectie door middel van proefputten ingericht (zie programma van maatregelen archeologienota⁵).

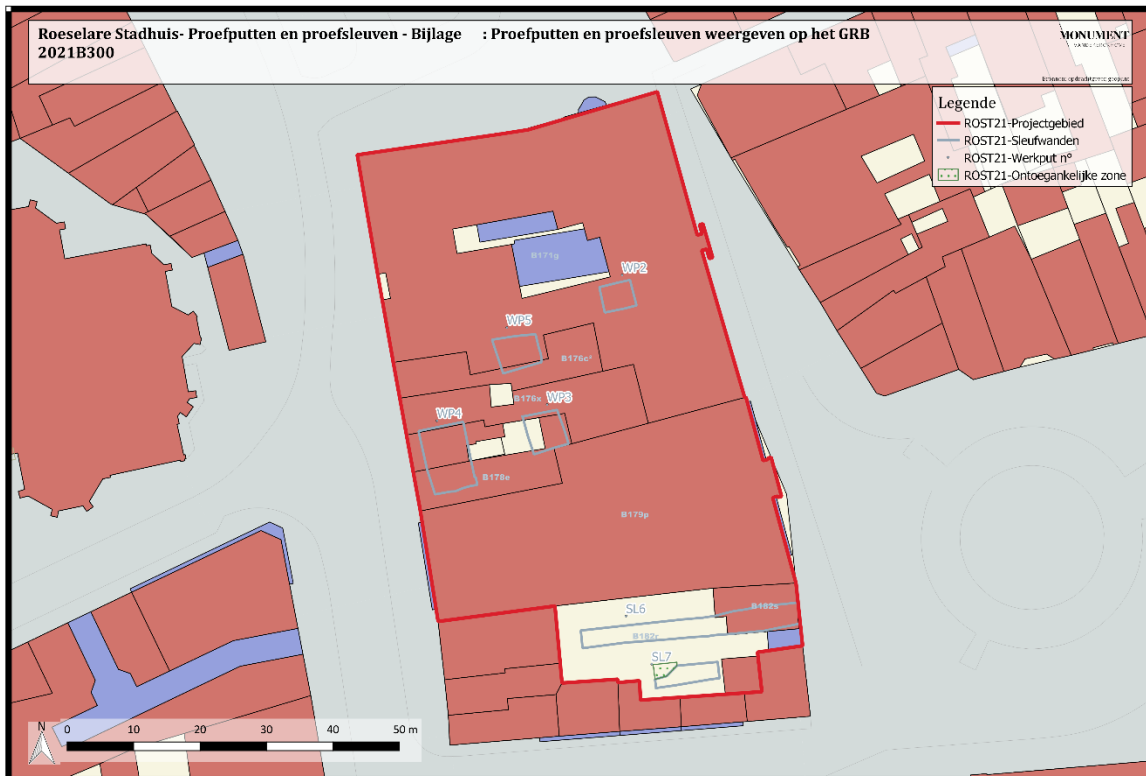
Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, werden zeven proefputten en -sleuven uitgegraven (Figuur 6). Proefsleuf 1, ingepland in het noorden van het projectgebied tussen het bestaande gebouwbestand, werd niet onderzocht tijdens deze fase van het onderzoek en zal wegens praktische overwegingen in een latere fase onder archeologische begeleiding opgegraven worden. De inplantingen van de proefputten en -sleuven zijn deels conform het programma van maatregelen van de bekrachtigde archeologienota⁶. Na overleg, en op basis van een plaatsbezoek en de resultaten van de archeologische begeleiding van het bodemonderzoek (infra) werden de positie van de proefputten aangepast naar enkele meer strategische posities, met bewaring van de spreiding, voor het archeologische onderzoek binnen het projectgebied. De afmetingen van de proefputten Wp2 tot Wp5, voorgesteld in het PVM, zijn 5 bij 5 meter en werden zoveel mogelijk gerespecteerd. De beperkte ruimte tussen de aanwezige muren, die moeilijk toegankelijk was met de graafmachine, en de nabijheid van sommige gevels hebben echter invloed gehad op de afmetingen van sommige proefputten en proefsleuven

---

⁴ WILLAERT A., 2021.

⁵ BOT B., WILLAERT A., 2021.

⁶ Ibidem.

Figuur 6: Aanduiding van de uitgegraven proefputten en proefsleuven tijdens het vooronderzoek.

Binnen het projectgebied, met een totale oppervlakte van ca. 4145m², heeft een onderzoeksfase in de vorm van een vooronderzoek door middel van proefputten en proefsleuven plaatsgevonden. Het onderzoeksgebied is zo'n 1913 m² groot en in het totaal werd tijdens deze prospectie 265,94m² onderzocht, wat een dekkingsgraad van ongeveer 13,8% geeft .

Naam	Oppervlakte
Proefput 2	18,93 m ²
Proefput 3	30,61 m ²
Proefput 4	66,42 m ²
Proefput 5	30,74 m ²
Proefsleuf 6	96,84 m ²
Proefsleuf 7	22,40 m ²
Totaal	265,94 m²
%	13,8%

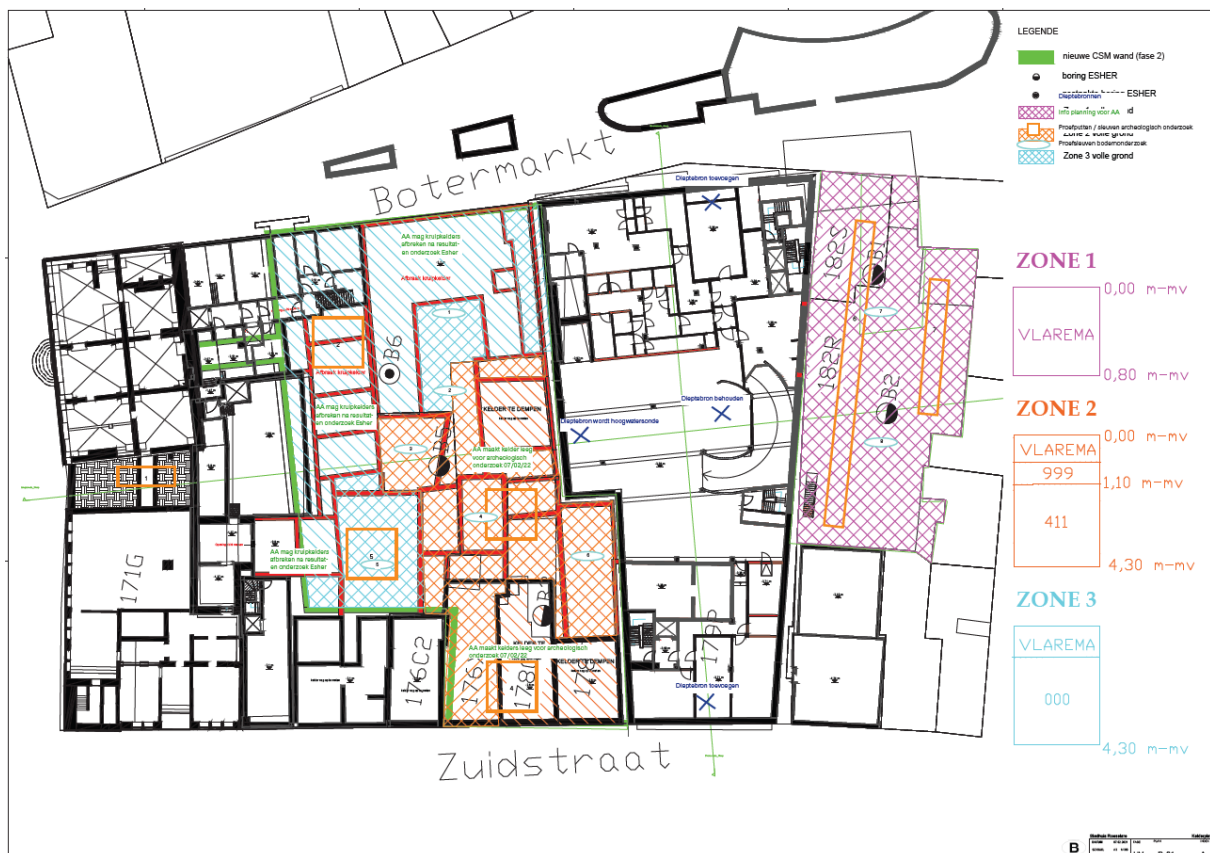
Tabel 1 : Oppervlakes proefputten en proefsleuven.

Het vooronderzoek startte in het zuiden van het terrein met proefsleuven SI6 en SI7 (gelegen op percelen B182r en B182s), gevolgd door werkput Wp4 (percelen B178e en N°11) aan de straatzijde, ten westen van het terrein. Het onderzoek werd voortgezet met Wp5 (perceel N°2 en B176c²) en vervolgens met werkput Wp3 (perceel B176x) en Wp2 (perceel N°2).

De onderzoekputten zijn tot op het eerste archeologische niveau uitgegraven en geregistreerd. Indien noodzakelijk om de aanwezigheid van één of meer archeologische niveaus in deze werkputten te bevestigen, werd lokaal een tweede vlak opgegraven. De zone werd gekozen op strategische plaatsen met een minimale impact op de archeologische vlak (verstoringzone, ter hoogte van recente keldersmuren).

Voorafgaand het archeologische vooronderzoek diende er een bodemonderzoek plaats te vinden binnen het projectgebied. Dit werd archeologisch begeleid op maandag 24 januari 2021 door Michelle Arnouts. Er werden – verspreid binnen het projectgebied – 8 sleuven getrokken in functie van het bodemonderzoek (Figuur 7). Op basis hiervan werd er al snel duidelijk dat er zowel archeologische muurresten en structuren als bodemsporen zeer ondiep bewaard waren. Dit bracht meteen ook het archeologisch potentieel van deze site aan het licht en liet toe een aangepast proefputtenplan op te stellen.

Figuur 7: Kelderplan met aanduiding van de archeologische proefputten en -sleuven en aanduiding van de sleuven in functie van het bodemonderzoek (bron: initiatiefnemer).

De begeleiding bevestigde de aanwezigheid van een kelder muur en oudere muurresten bestaande uit bakstenen en zandmortel. Globaal werd tevens over het grotendeel van het projectgebied een goed bewaarde bodem waargenomen (Figuur 8). In sleuf 5 (Wp4 op het plan – zie Figuur 7) werd een organisch zwart pakket waargenomen vanaf -0,50cm onder het maaiveld, dit zou nauw verband kunnen houden met historische bewoning (Figuur 9). Sleuf 7 toonde de aanwezigheid aan van zowel een muurstructuur als een verbrande leemlaag met baksteenbrokjes en houtskoolbrokjes. De scherpe aflijning zou kunnen overeenkomen met een oven, dit werd eveneens aangetroffen op minder dan 0,50 cm onder het maaiveld (Figuur 10).

Figuur 8: Zicht op bodemopbouw van sleuf 3.

Figuur 9: Organisch pakket waargenomen vanaf -0,50cm

Figuur 10: Mogelijke aanwezigheid van een oven in sleuf 7

1.2.2 Organisatie van het vooronderzoek

Het archeologisch team bestond uit de steeds aanwezige veldwerkleider (Rosalie Vincent), aangevuld met assistent-archeoloog Jelle Defrancq. Het veldwerk vond plaats van 8 tot 10 februari 2022 en er werd aansluitend gedicht. Voorafgaand vond een archeologische begeleiding plaats op maandag 24 januari 2022 met archeoloog Michelle Arnouts.

1.2.3 Gebruikt materiaal

Voor het afgraven werd gebruik gemaakt van een rupskraan met een platte graafbak. De bodem werd afgegraven tot op het eerste archeologisch relevante niveau waar de sporen zichtbaar werden. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van de veldwerkleider om te verzekeren dat de juiste diepte werd bereikt. Het archeologisch relevante niveau werd opgeschaafd. Wanneer sporen aan het licht kwamen, werden deze onmiddellijk proper gelegd en gefotografeerd. Bij alle foto's was een schaallat, noordpijl en fotobord aanwezig. Op het fotobord stond de afkorting van het plangebied (ROST21= **RO**eselare **ST**adhuis 2021), het vergunningsnummer (**2021B300**) en het spoornummer. Teneinde een goed beeld te krijgen van de bodemopbouw werden verspreid over het terrein wandprofielen schoongemaakt, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De foto's werden genomen met een Nikon van het type Coolpix waterproof 18m/59ft Shockproof 2m 6.6ft met optical zoom 4.3-21.5mm 1:2.8. Voor het digitaal inmeten van de sporen, het bepalen van de hoogte van het terrein en de afgegraven niveaus (in m TAW) werd gebruik gemaakt van een GPS en RTS toestel.

1.2.4 Inbreng specialisten

Pierre Legrand (Geoloog bij Monument Vandekerckhove) werd geraadpleegd bij de analyse van de verschillende profielen die tijdens het vooronderzoek werden geregistreerd.

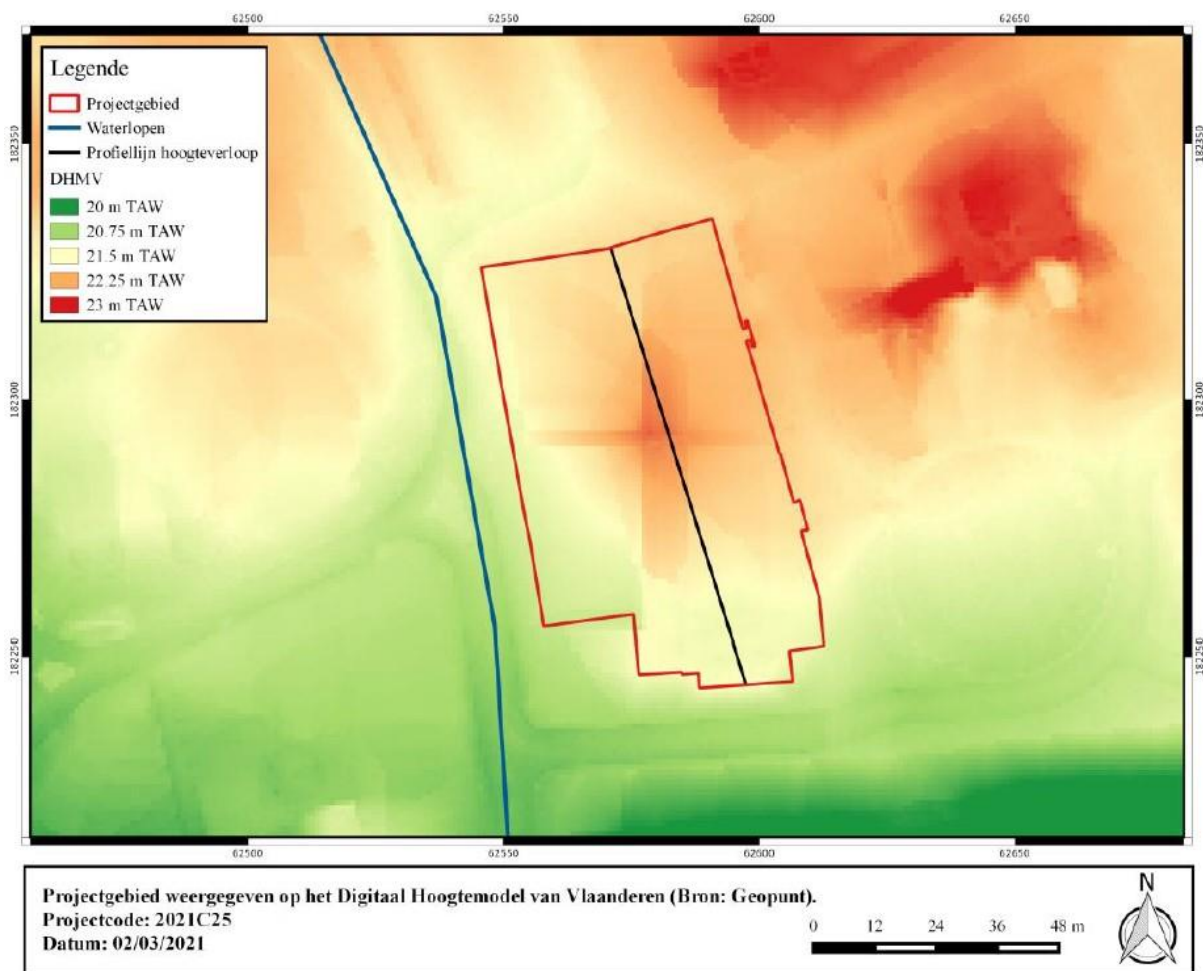
2 ASSESSMENTRAPPORT

2.1 Stratigrafie

De stadskern van Roeselare is tot ontwikkeling gekomen op het Weichseliaan terras ten noorden van de Mandel. Het onderzoeksgebied heeft een hoogte tussen ca +21.09m en +22.13m TAW. Ondanks de egalisatie van de site in de moderne periode (cf. de puinige ophoogpakketten), helt het terrein licht af naar het zuiden, richting de Mandel (Figuur 11).

Het moederboderniveau kon in de werkputten Wp2, Wp4, Wp5 en Wp6 op variërende hoogte tussen +21,15m en +20,35m TAW geïdentificeerd worden.

In totaal werden 6 wandprofielen geplaatst om een duidelijk beeld te krijgen van de bodemopbouw binnen het plangebied (Figuur 12 en Figuur 13).

Figuur 11: Projectgebied geprojecteerd op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (©Ruben Willaert)

2.1.1 Werkput 2

Werkput 2 ligt in het noorden van het projectgebied, op het perceel N°2 (Figuur 6 en Figuur 12). De afmetingen van de put zijn ongeveer 4,7 m x 3,9 m, hetgeen overeenkomt met een onderzoeksgebied van ongeveer 18,93 m². Het maaiveld werd geregistreerd op een hoogte van ongeveer +21,85mTAW in het noordelijke deel van het projectgebied. Door de inkadering van de proefput tussen muren kon in deze werkput geen profiel worden opgesteld. Het archeologische vlak, gelegen onder twee puinige ophogingspakketten, werd vastgesteld op ongeveer +21,15m TAW of 70cm onder maaiveld. De oostelijke helft van de proefput werd ingenomen door een kruipkelder die de zichtbaarheid van de bodemopbouw beperkte. Om het stratigrafisch onderzoek te voltooien, werden de wand S89 van de kruipkelder en het opvulpakket verwijderd en werd het niveau verdiept tot onder de betonnen vloer, d.w.z. ca. +20,08m TAW. Deze lokale verdieping maakte het mogelijk om de sporen S87 en S88 te couperen, maar ook het niveau van de moederbodem rond +21,00m TAW vast te leggen, en zo één enkel archeologisch niveau te bevestigen.

Figuur 14: Zicht op vlak 1 en op de kruipkelder ter oosten van Wp2.

Figuur 15: Lokale verdieping ter hoogte van de kruipkelder in Wp2.

2.1.2 Werkput 3

Werkput 3 is in het centrale deel van het projectgebied op perceel B176x gelegen. De afmetingen van de proefput zijn 5,2x5,4 m en er werden twee archeologische niveaus geregistreerd. De coupe Algemeen 8 (Figuur 16) toont op de achtergrond de bodemopbouw tussen het maaiveld (+21,68m) en het eerste archeologische vlak (+21,07m TAW). Ook hier is een eerste puinig ophogingspakket L105 te zien dat hoofdzakelijk uit baksteenbrokken en brokjes bestaat (ongeveer 30 cm dik). Dit wordt gevolgd door een laag grijze zandleem L106 (ongeveer 20 cm dik), met talrijke brokjes van bouw materiaal inclusies. Vanaf +21,20m TAW werd de laag L107 bestaande uit verbrande leem waargenomen op het onderste en bovenste deel van het profiel en op het eerste archeologische vlak. Het tweede deel van het profiel, waar het eerste en tweede archeologische vlak elkaar ontmoeten, toont de aanwezigheid van verschillende opvullingspakketten zoals L101 (puinlaag met veel baksteen brokjes) en L98 (donker grijs lemig zand met weining houtskool brokjes van kuil S99). De moederbodem werd waargenomen als een lichtgrijs gevlekt met beige kleiig zand op het tweede archeologische vlak (ca. 20,88m TAW). Ter confirmatie van het niveau van de moederbodem is een tweede coupe Algemeen 9 (Figuur 17), noord-zuid georiënteerd, gemaakt op het tweede archeologische vlak waarop deze grijze laag bovenop de zuivere moederbodem te zien is.

Figuur 16: Zicht op Algemeen Coupe 8.

Figuur 17: Coupe Algemeen 9 met zicht op de moederbodem.

2.1.3 Werkput 4

Werkput 4 is gelegen in het westen van de site op perceel B178e en nr. 11. De afmetingen van deze proefput zijn 6,8x9,7m. De prospectie werd niet verder naar het noorden uitgebreid (op perceel B176x) omwille van veiligheidsredenen in verband met de stabiliteit van een bewaarde gevel (tussen de percelen B176x en B176c²). Het maaiveld in dit deel van het terrein is gesitueerd rond +21,10m TAW. Het oppervlak van perceel nr. 11 was onderkelderd en de betonnen vloer werd geregistreerd op +19,11m TAW. De omkadering van de proefput door de keldermuren maakte het niet mogelijk om een profiel op te stellen. Aan de rand van de kleine kelder op perceel B178e werd een reeks sporen aangetroffen. De moederbodem werd echter ook reeds waargenomen in kuil S42 vanaf +20,71m TAW, d.w.z. minder dan 40cm onder het maaiveld (Figuur 18).

Figuur 18: Kuil S42

2.1.4 Werkput 5

Werkput 5 (6,6x5,3m) ligt op perceel N^o2 en B176c², ten noorden van proefput 3. Het maaiveld werd in dit deel van het site op ongeveer 22,04m TAW geregistreerd. Het eerste archeologische vlak werd geregistreerd op ongeveer +21,40 m (60 cm onder het maaiveld), in de noordelijke helft van de proefput onder een betonplaat. Op deze hoogte in de zuidelijke helft van de put bevond zich een recente verstoring. Die werd tot het verschijnen van de archeologische sporen uitgegraven, die nog op het tweede archeologische vlak rond +21,14m TAW bewaard waren (d.w.z. 90cm onder het maaiveld). Profiel P4 (west-oost georiënteerd) in het midden van de werkput, toont een reeks bewoningslagen tussen de twee archeologische niveaus (Figuur 12). Vanwege het ondiep archeologische niveau en de losse en puinige ophoogpakketten die het eerste archeologische vlak bedekken, kon geen profiel worden opgenomen op de wanden van de proefput. Een lokale verdieping (1,5x1,3m) werd gegraven in laag L51 (op vlak 1) ten noorden van de werkput (op vlak 1) tot aan de moederbodem; Hierdoor konden de profielen P5 en P6 worden geplaatst die de bodemsamenstelling illustreren. P5 (Figuur 19), ten noorden van de georiënteerde werkput, ligt tussen +21,40m en +20,45m TAW. De eerste laag L79 (of L51 op het eerste archeologische vlak) bestaat uit een

bruin-grijs zandleem met veel inclusies van baksteen brokjes en weinig houtskool spikkels (ca.20 cm dik). Op +21,20m TAW bevindt zich een dikke laag grijs zandleem L80 (30cm dik), gekenmerkt door een hoge concentratie houtskoolbrokjes en spikkels, alsmede enkele brokjes bouw materiaal. Deze laag bevindt zich op het niveau van het tweede archeologische vlak in het zuidelijke deel van de proefput. In het noordelijk deel van het profiel lijken de lagen L82 (donker grijs zandleem) en L83 (puinig laag met versmeet moederbodem en veel brokjes van bouw materiaal) deel uit te maken van één kuil (zie P6). Vanaf +20,90m TAW ligt de laatste antropogene laag L81 op de moederbodem (zichtbaar vanaf +20,65m TAW). L81 bestaat uit een bruin zandleem gevlekt met beige, maar ook uit een zeer hoge concentratie houtskoolbrokjes en enkele brokjes van verbrande leem. In het noorden van het profiel is te zien dat de laag L81 diep duikt in de moederbodem, wat duidt op een mogelijke ontginningskuil.

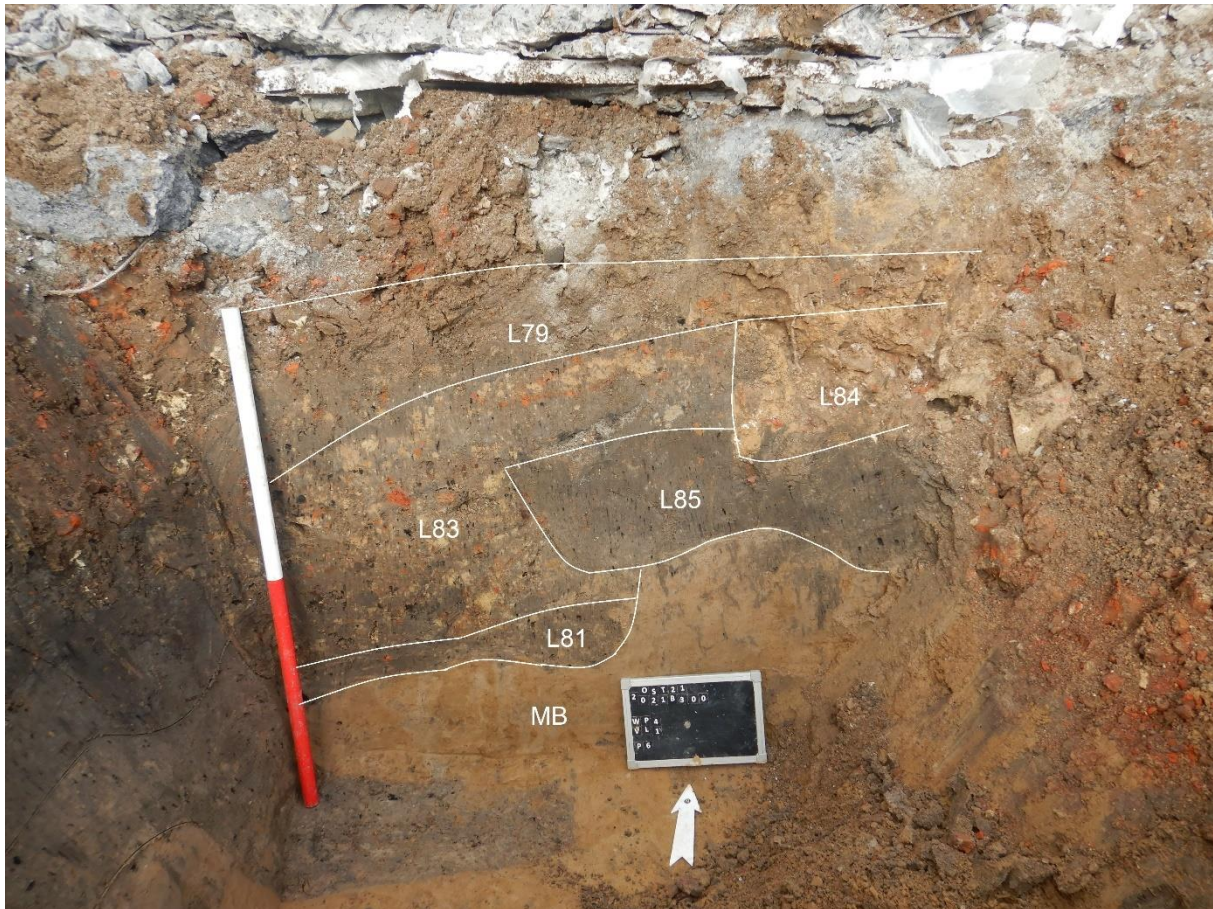

Figuur 19: Zicht op profiel P5 in Wp5.

Profiel P6 (west-oost georiënteerd, Figuur 20), toont in het bovenste deel de verschillende lagen beton en isolatie geplaatst onder de tegelvloer die een deel van het projectgebied perceel N°2 bedekt. Deze lagen rusten op het L79 pakket dat ook op het P5 profiel werd

waargenomen. P6 illustreert de samenstelling van een imposante puinige kuil die grotendeels bestaat uit laag L83 (tussen +21,20m en +20,85m TAW) en die zich onderscheidt door zijn inclusies van bouw materiaal (baksteenbrokjes), houtskoolbrokjes alsmede deze lenzen van versmeten moederbodem. Een restant van pakket L81 (zie P5) van ongeveer 10 cm dikte is nog bewaard gebleven onder pakket L83 en ligt op de moederbodem, ook zichtbaar rond +20.65m TW). Het oostelijk deel van het profiel toont een pakket van grijs zandleem L85 die de verlenging zou kunnen zijn van pakket L80 uit profiel P5, onderbroken door de kuil gevuld in pakket L83.

Figuur 20: Zicht op profiel P6 in Wp5.

2.1.5 Sleuf 6 en Sleuf 7

Sleuf 6, west-oost georiënteerd, is gelegen in het zuiden van het projectgebied op de kadastrale percelen B182r en B182s. De afmetingen zijn ongeveer 2,70m breed op 33m lang. Sleuf 7 loopt parallel met sleuf 6 (ongeveer 4 m afstand) en de afmetingen ervan zijn ongeveer 2,5x12 m.

De hoogte van het maaiveld in dit deel van het projectgebied ligt tussen +21,40 en 21,30m TAW. Beide sleuven werden uitgegraven tot een gemiddelde hoogte van +20,40m TAW. In sleuf 7 kon geen profiel worden opgenomen als gevolg van een zeer los ophoogpakket (kiezels) en het aanwezige water op het archeologische vlak door de afvoer van water aan de rand van de sleuf (zie ontoegankelijke op plan Figuur 5 en Figuur 16).

In totaal werden 3 wandprofielen geregistreerd in sleuf 6. Het bovenste niveau van deze profielen, bestaat uit klinkers en een puinlaag van kiezels.

Figuur 21: Sleuf 7 met aanduiding (in rood) van de laag kiezels en waterprobleem gelinkt aan een tijdelijk afvoersysteem.

Op profiel P2 (Figuur 8 en Figuur 17) gesitueerd op de noordelijke wand van sleuf 6, is er een puinig ophogingspakket van ongeveer 60cm dik (tussen +21,26m en 20,66m TAW) waargenomen. De oostelijke helft van het profiel vertoont een laag lemig zand L26 (ongeveer 15 cm dik) waarin lichte inclusies van houtskool- en baksteenbrokjes zijn waargenomen. De bijzonderheid van laag L26 betreft zijn scherpe ondergrens met de moederbodem (Figuur 18) door afgraving. De talrijke sporen van bioturbatie die zichtbaar zijn op laag L26 en die ook inwerken op de moederbodem, komen overeen met sporen van wortels, waardoor wij de hypothese kunnen opstellen van L26 als een aangebrachte tuinlaag.

Figuur 22: Zicht op profiel P2.

Figuur 23: Detailfoto van de scherpe aflijning van L26 op de moederbodem alsook de zware sporen van bioturbatie.

Op de zuidelijk wand van de sleuf 6 werden twee profielen P1 en P3 geregistreerd. P3 vertoont een gelijkaardige bodemsamenstelling als profiel P2. Onder een ophogingspakket dat voornamelijk bestaat uit baksteen en mortel, kunnen wij opnieuw de laag L26 zien (tussen +20,83m en +20,43mTAW). De scherp aflijning van L26 is hier niet zichtbaar, de laag fluctueert en toont ook een lichte textuurverrijking (inclusies van baksteen- en houtskoolbrokjes) maar bovenal zijn er zware sporen van bioturbatie (wortels), tot in de moederbodem.

Figuur 24: Zicht op profiel P3.

Onder het bovenste pakket van klinkers en kiezels (tussen +21,38m en +20,88m TAW), is op profiel P1 een imposante S13 kuil (Figuur 24) opgevuld door verschillende opvullingspakketten L109, L110 en L111. Laag L109 is een donker bruine zandleem met veel brokjes bouwmetaal die rust op de puinige laag L110, rijk aan baksteen brokken en zandmortel. Laag L111 bestaat uit een bruine zandleem gevlekt met zandmortel. Kuil S13 werd gesneden in het westelijke deel van het profiel door de puinige pakket L114, samengesteld uit een zwartige zandleem met veel inclusies van bouwmetaal.

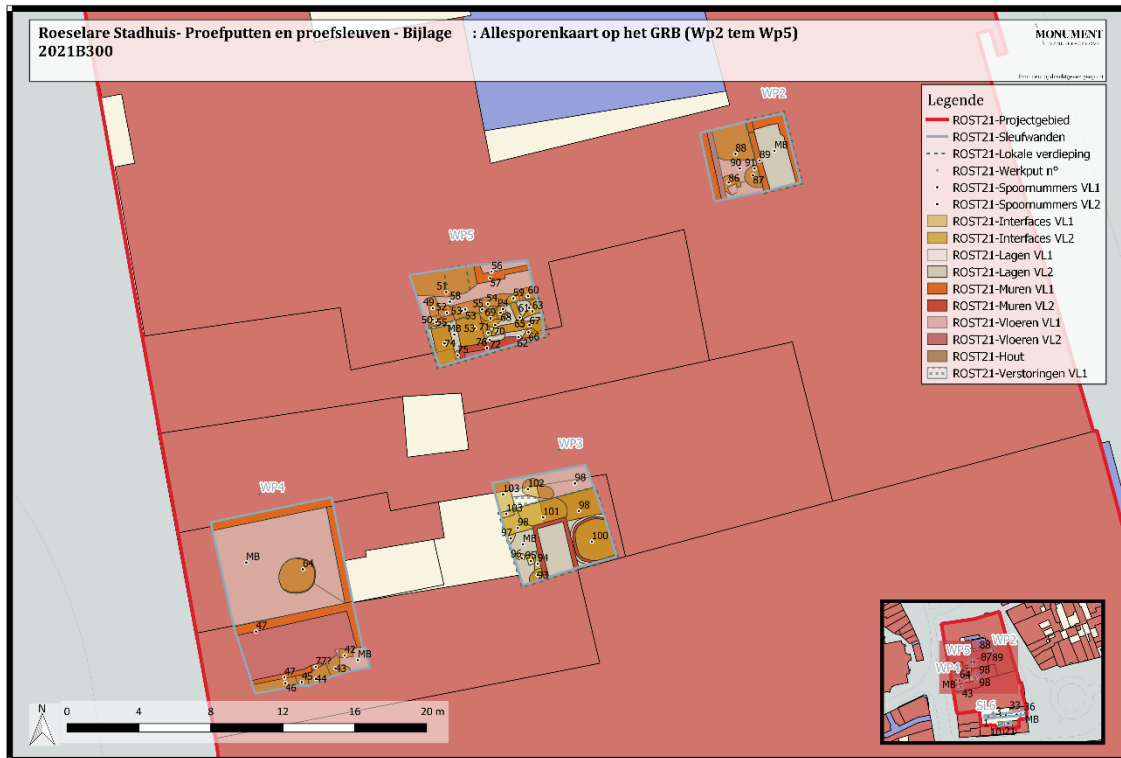

Figuur 25: Zicht op profiel P1 en de kuil S13.

2.2 Assessment sporen

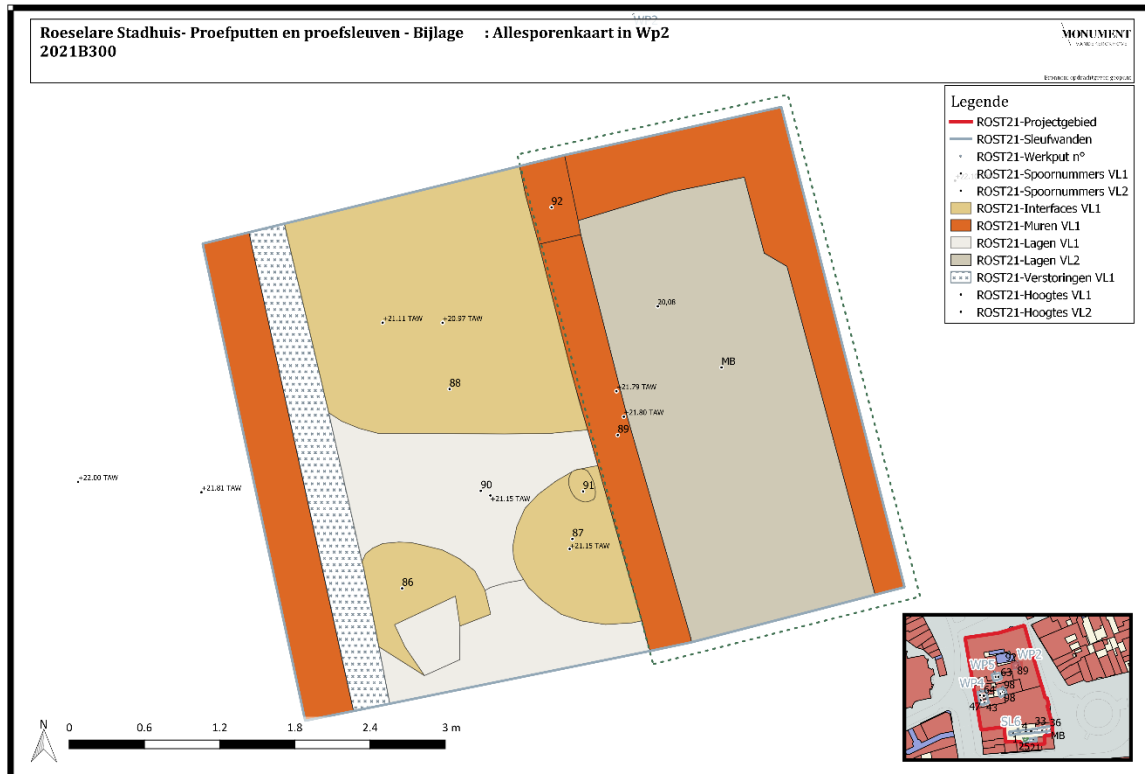
In onderstaande hoofdstukken zullen de aangetroffen sporen besproken worden per werkput. Het gaat hierbij om zowel muurresten (in baksteen), als om grondsporen (kuilen, paalsporen en lagen). In deze fase van het onderzoek zal tevens een overzicht van het archeologische vlak worden gegeven per proefput/sleuf.

Figuur 26: Allesporenkaart op het GRB (Wp2 tem Wp5).

2.2.1 Proefput 2

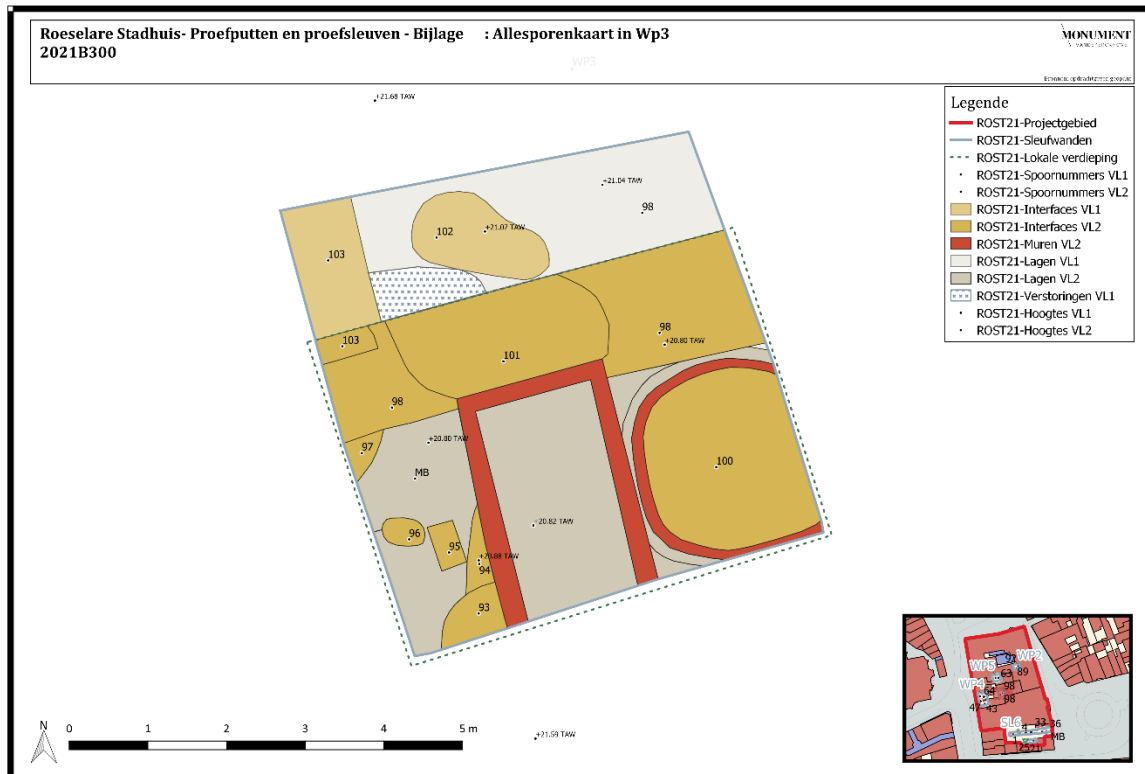

Figuur 28: Allesporenkaart in Wp2.

Het eerste archeologische vlak werd geregistreerd in Wp2 rond +21.15m TAW of ongeveer 70cm onder maaiveld. Op deze hoogte werden twee ronde kuilen S86 en S87 met gelijkaardig aspect en vulling (zwartige zandleem) geregistreerd (Figuur 14). De coupe gemaakt op S87 toont een diepte van ongeveer 40 cm onder vlak 1. Een imposante kuil S88 bestaande uit grijs zandleem bedekt het noordelijk deel van de proefput (tot een diepte van ongeveer 10 cm). Ook paalspoor S90 werd waargenomen in de vulling van kuil S87.

Muurstructuren S89 behoren tot de kruipkelder (gemaakt van baksteen en cement) en zijn zichtbaar vanaf +21,80m TAW. Ten noorden werd in een tweede opbouwphase een stuk muur S92 aangesloten aan muur S89. S92 bestaat uit bakstenen en zandmortel en vertoont slechte metselkwaliteiten. De muur S89 en de betonnen vloer van de kruipkelder werden tijdens het onderzoek verwijderd om de aan- of afwezigheid van een volgend archeologisch niveau al dan niet te bewijzen. Op een hoogte van +20,08 werd alleen de moederbodem gevonden. De afbraak van de muurstructuur S89 maakte de coupes van kuilen S87 en S88 mogelijk (Figuur 15).

2.2.2 Proefput 3

Figuur 29: Allesporenkaart in Wp3.

Het eerste archeologische vlak in proefput 3 bevindt zich op ongeveer +21,07m TAW in de noordelijke helft. Op deze hoogte werd een kuil S102 bestaande uit verbrande leem en baksteenbrokjes aangetroffen, alsmede een kuil S103 gevuld met brokken van kalkmortel. Deze twee sporen lijken te zijn geplaatst in een grote kuil S99 (opvullingspakket L98: bruin lemige zand).

Gezien de aanwezigheid van een verstoring in de zuidelijke helft van de put, werd het niveau verdiept tot ongeveer +20,80m TAW (d.w.z. 30cm dieper) tot het tweede archeologische vlak. De continuïteit van het opvullingspakket L98 is te zien op het tweede vlak, evenals een nieuw opvullingspakket L101 (bruin lemige zand gevlekt met beige). Verscheidene kuilen (S93 tem S97) werden geregistreerd op +20,88m TAW, evenals twee muurstructuren.

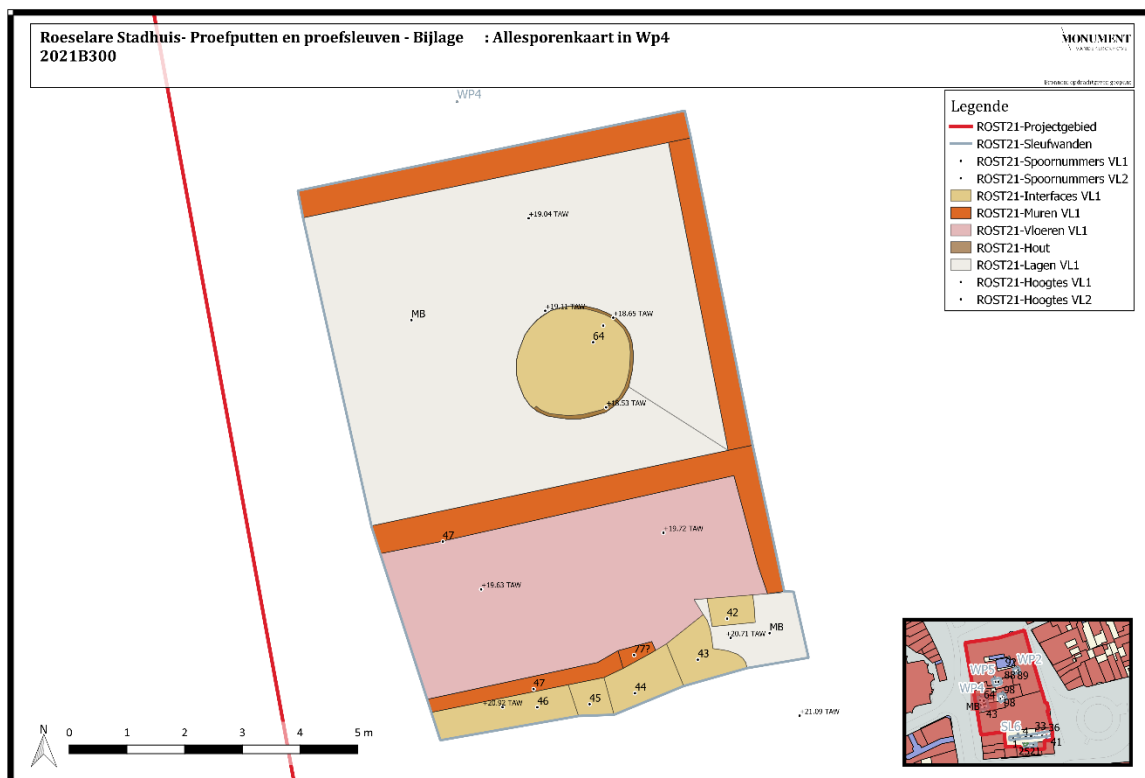
In het midden van de proefput werd een recent rechthoekige structuur van baksteen en cement waargenomen, opgevuld met een puinpakket, dat waarschijnlijk te linken is aan een bestaande kelder. De waterput S100, gebouwd van baksteen en zandmortel, bevindt zich in de zuidoostelijke hoek van de proefput. De diameter is ongeveer 2,5 m en de afmetingen van de gebruikte baksteen zijn als volgt: 21,5x10x5cm.

Figuur 30: Overzicht Wp3.

2.2.3 Proefput 4

Figuur 31: Allesporenkaart in Wp4.

Het onderzoek in Wp4 begon met het leegmaken van de kelders van de percelen N°11 (tussen muren S118 in S48) en B178e (tussen muren S48 in S47) gevuld met puin tot op het vloerniveau. Deze laatste werd bereikt in kelder B178e op +19,63m TAW (1,47m onder het maaiveld) en in kelder N°11 rond +19,25m TAW (1m85 onder het maaiveld).

Terwijl de vloer in kelder B178e in deze fase van het onderzoek werd behouden, werd de vloer in perceel 11 afgebroken om te controleren of daaronder geen archeologische sporen aanwezig waren. Vanaf +18,65m TAW werden de houten planken (ca. 15cm breed) waargenomen die de houten ton van een waterput vormen (de diameter is ca. 1,90m) (Figuur 32 en Figuur 33). De grote hoeveelheid water die in kelder nr. 11 geconcentreerd was, maakte het moeilijk om de waterput te bereiken en te registreren. Op perceel B178e werden ook verschillende lagen met aardewerk en keukenafval (L43 tem L46) geregistreerd ten zuiden van muur S47 en minder dan 30 cm onder het maaiveld. Een oudere rechthoekige kuil S42 (Figuur 18) aan de lichtgrijze vulling (vanaf +20,92m TAW) werd ook aangetroffen. Achter de

muur S47 werden de resten van een oudere muur, bestaande uit zandbaksteen en zandmortel, ontdekt (Figuur 34). Het baksteenformaat van deze muur S77 (Figuur 34) is 19,5x10,5x4,5cm.

Figuur 32: Zicht op de contouren van waterput S64, onder de betonvloer van de kelder (perceel N°11).

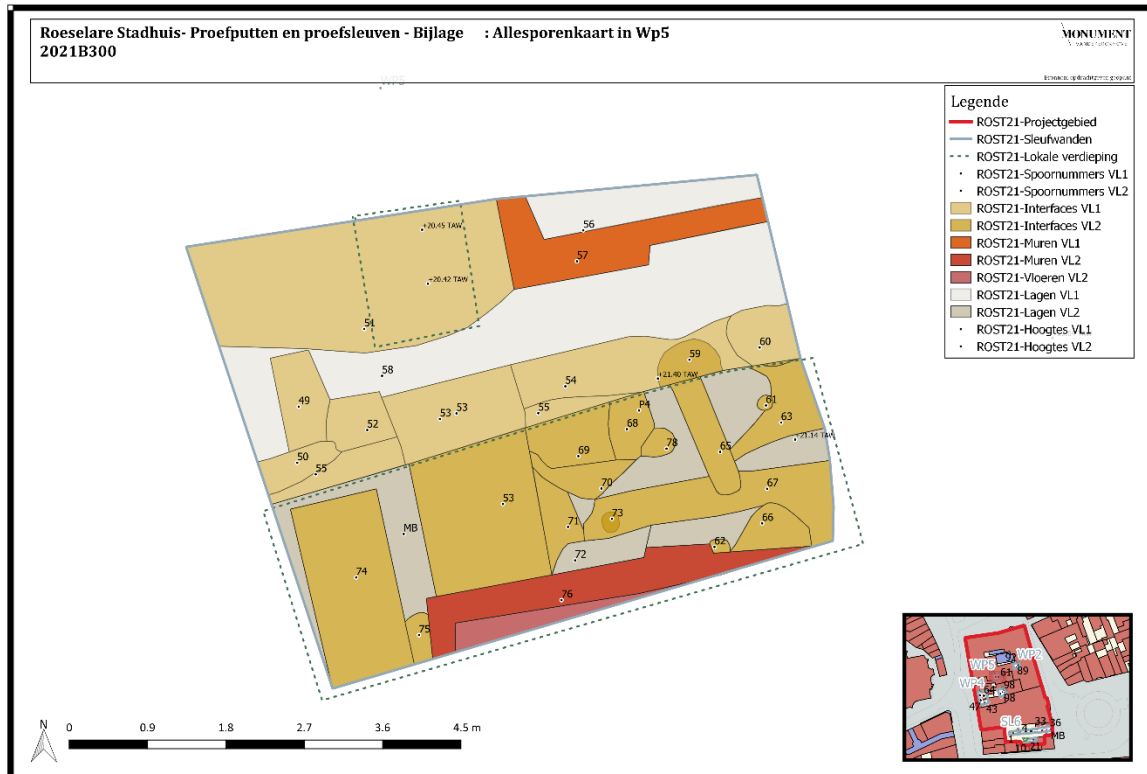

Figuur 33: Detailfoto van waterput S64 met aanduiding van de zichtbaar houten planken (oranje).

Figuur 34: Zicht op muur S77.

2.2.4 Proefput 5

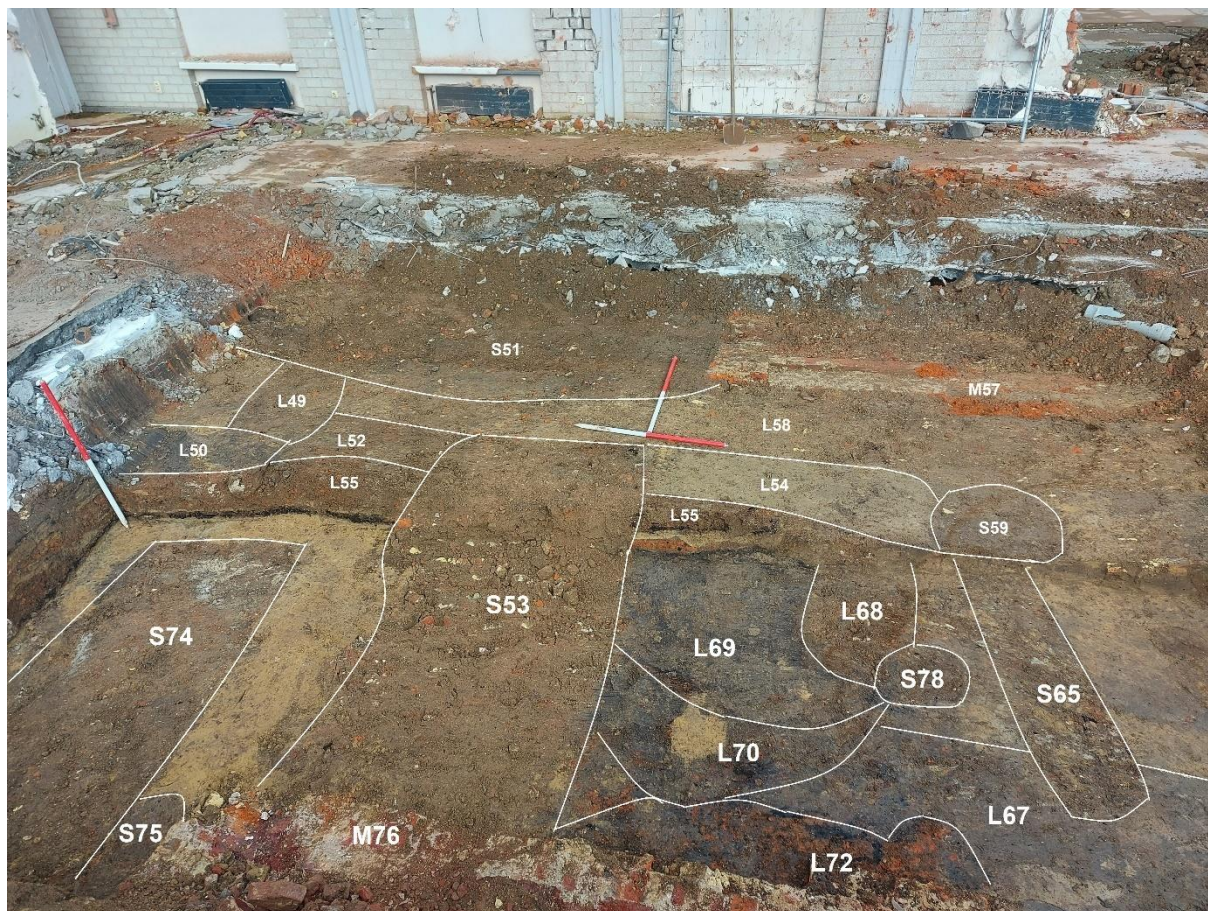
Figuur 35: Alle sporen kaart in Wp5.

Het eerste archeologische niveau van Wp5 bevindt zich in de noordelijke helft van de proefput op een hoogte van ongeveer +21,40m TAW (ongeveer 60cm onder het maaiveld). Een imposante kuil S51 en de muur van een kelder S57 liggen tegen de noordelijke wand van de proefput. De muur S57 is opgebouwd uit bakstenen (baksteenformaat 22x10x5cm) en zandmortel.

Het centrale deel van de werkput vertoont de concentratie en superpositie van verschillende bewoninglagen, die worden gekenmerkt door hun concentratie aan organische elementen (L50, L69 en L70) of door hun samenstelling van verbrande leem en baksteenbrokjes (L55 en L72). Op het tweede archeologische vlak, hier vastgesteld op circa +21,14m TAW, werden enkele bewoninglagen geregistreerd.

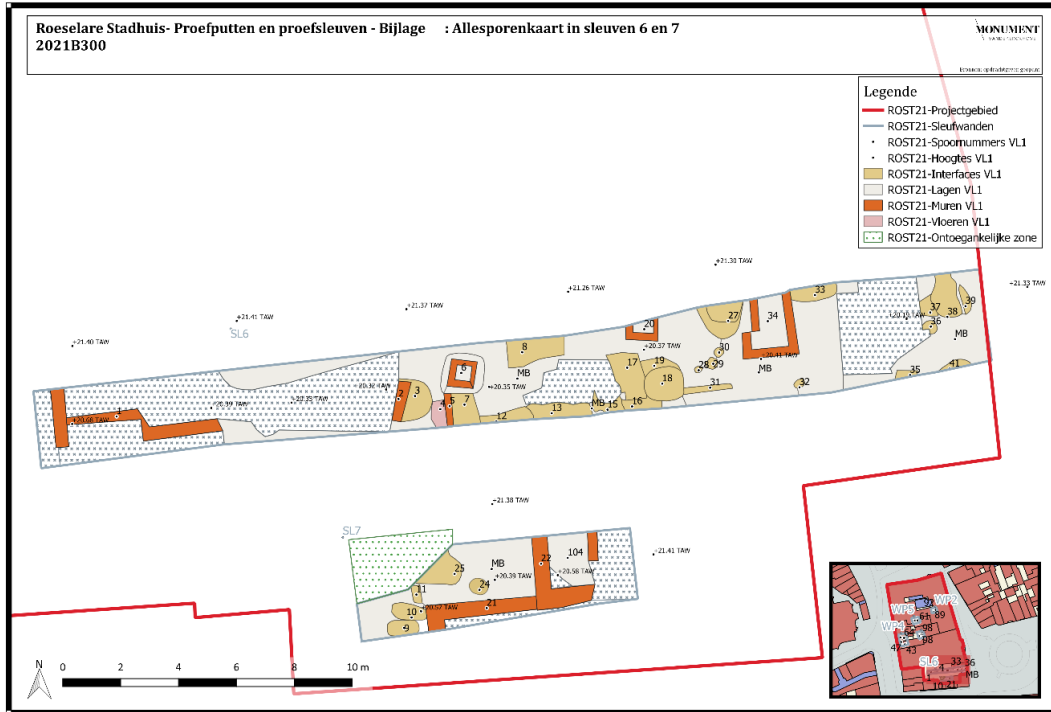

Ter hoogte van de zuidelijke wand van de proefput werd nog een kelder muur S76, west-oost georiënteerd, opgenomen, die perceel nr. 2 in B176c² begrenst.

Figuur 36: Vlak foto van Wp5

2.2.5 Sleuf 6 en 7

Figuur 38: Zicht op sleuf 6 richting het westen.

Sleuf 6 is west-oost georiënteerd en ligt ten zuiden van het projectgebied (Figuur 38 en Figuur 27). Het archeologische vlak ligt tussen +20,68m en 20,32m TAW. Segmenten van muren S1 werden gevonden in de westelijke helft van de sleuf. Opgebouwd met bakstenen (20,5x10x5,5cm) en zandmortel met kalkstippen, is de muur S1 omringd door verstoring (losse puinige laag).

De oostelijke helft van de sleuf vertoont een concentratie van sporen. Er werden verschillende muurstructuren waargenomen, waaronder een mogelijke beerput S20 (baksteenformaat: 19,5x11x5) en een recente afvoer S6. Een reeks kuilen (S12, S13, S15, S16, S35 en S41) werd waargenomen tegen de zuidelijke wand van de sleuf. Het profiel P1 toont dat sommige kuilen al zichtbaar waren vanaf +20,88m TAW, onder de bovenste lagen van klinkers en kiezels. S27, gelegen bij muurstructuur 34, is een zwarte en organische kuil van ongeveer 1,5 m diameter en wordt doorsneden door een jongere kuil bestaande uit bruine zandleem met baksteenbrokjes. Twee kuilen S8 (op het noordelijke deel van de sleuf) en S37 (oostelijke deel van de sleuf) onderscheiden zich van de andere door hun lichtgrijze en zandige vulling en lijken overeen te komen met de oudste sporen van de sleuf (Figuur 39). De afmetingen en de vorm van kuil S35 doen vermoeden dat de plaats ook voor ontginning werd gebruikt. In het midden van de sleuf werden ook 4 paalsporen (S28, S29, S30, S32) aangetroffen en zouden in verband kunnen worden gebracht met oude bewoningssporen.

Figuur 39: Zicht op kuilen S8 en S37.

Door de afvoer van water aan de rand van de sleuf 7 kwam het archeologische vlak dat op ongeveer +20,57m TAW lag, snel onder water te staan (Figuur 21). Twee muurstructuren M21 en M22, bestaande uit bakstenen en cement, bezetten de gehele sleuf. Aan de rand van muur M21 vallen kuilen S9 en S10 op door hun ovale vorm en hun donkerbruine vulling. De coupe op S10 heeft een diepte van ongeveer 15 cm (Figuur 40). Een grote kuil, S25, werd ook in dit deel van de sleuf geregistreerd en lijkt zich verder uit te strekken in de richting van de ontoegankelijke zone.

Figuur 40: Sporen S9 en S10 en zicht op de coupe van S10.

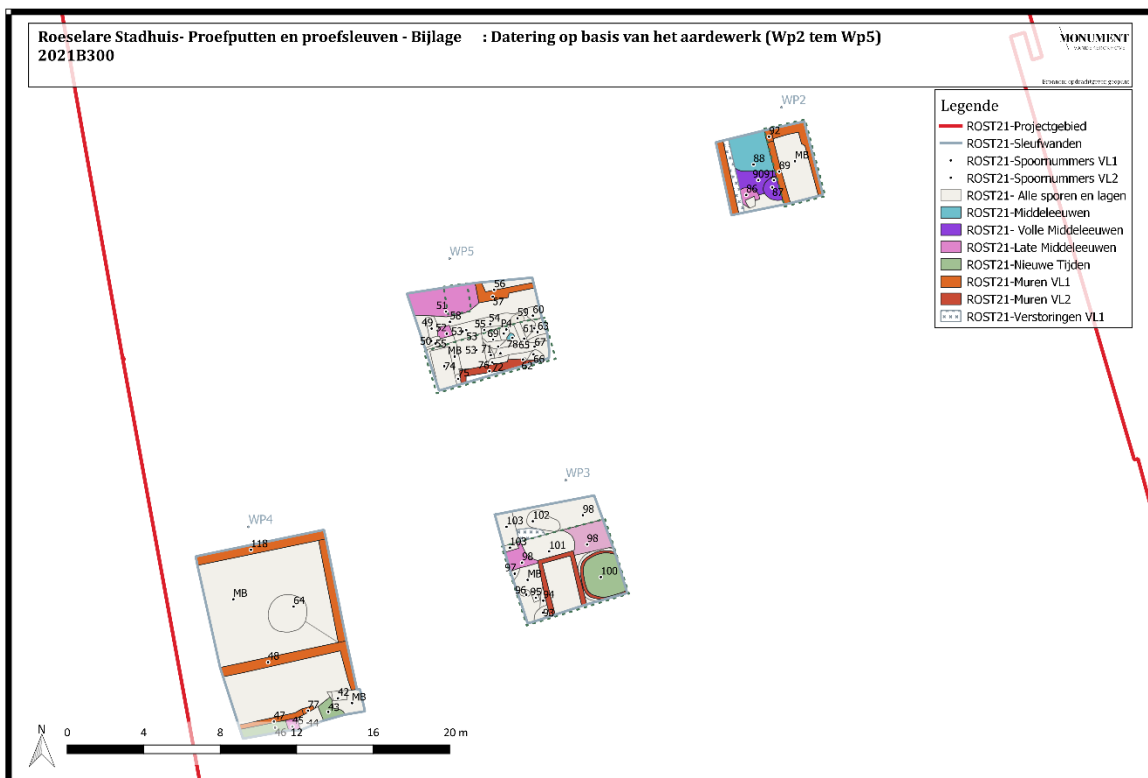

Figuur 41: Zicht op kuil S25.

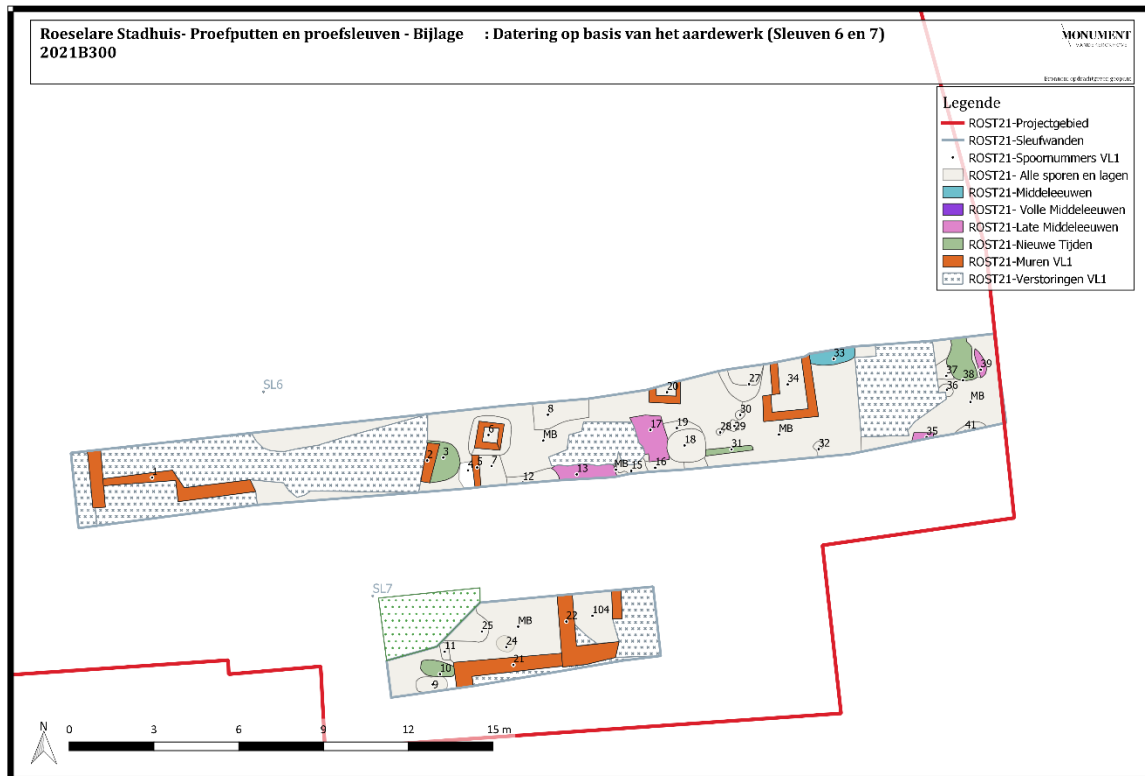

2.3 Assessment vondsten

Tijdens het archeologisch onderzoek werden verschillende types aardewerk ingezameld. Het aardewerkensemble dat tijdens het vooronderzoek werd gevonden, werd geïnventariseerd en kreeg per context een eerste datering toegewezen. De aangetroffen vondsten kunnen toegeschreven worden tussen de middeleeuwse perioden en de nieuwe tijden (Figuur 42 en Figuur 43).

Figuur 42: Datering op basis van de aardewerk context (Wp2 tem Wp5).

Figuur 43: Datering op basis van de aardewerk context (Sleuven 6 en 7).

De aardewerkfragmenten gevonden in kuil S87 en in laag L90 in proefput 2, bestaan uit grijs en gedraaid aardewerk, twee randen met radstempelversiering (INV10 en INV15) zijn representatief voor de volle middeleeuwen (tussen de 12e en 13e eeuw) en komen overeen met de vroegste sporen die in dit stadium van het onderzoek gedateerd kunnen worden (Figuur 44 en Figuur 45)

Veel van de aardewerkcontexten die overal op de site gevonden zijn, worden gekenmerkt door een combinatie van grijs gedraaid aardewerk, rode aardewerk, rood geglaazuurd aardewerk en zijn gedateerd in de late middeleeuwen (Figuur 46).

De sporen die worden geïnterpreteerd als daterende uit de nieuwe tijden worden gekenmerkt door een bijna afwezigheid van grijs aardewerk, een meerderheid van de rode aardewerk met of zonder glazuur en de aanwezigheid van steengoed en Majolica fragmenten zoals geïllustreerd in de context van spoor S100 (Figuur 47).

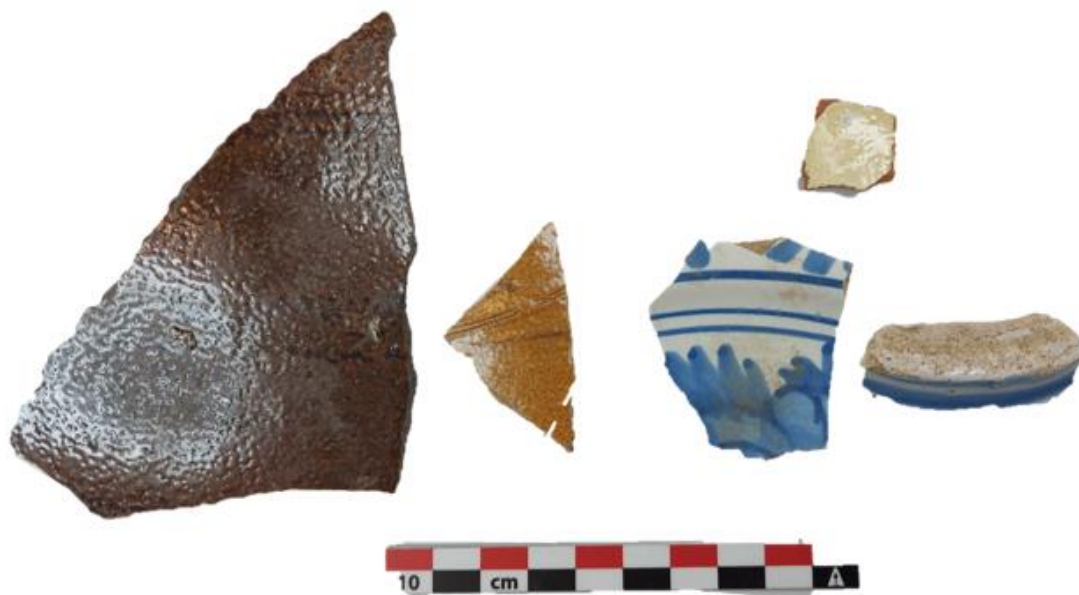
Figuur 44: Fragment van grijs gedraaid aardewerk met radstempelversiering uit kuil S87 (INV10)

Figuur 45: Fragment van grijs gedraaid aardewerk met radstempelversiering uit L90 (INV15)

Figuur 46: Laat-middeleeuws aardewerk uit S88 (INV3).

Figuur 47: Aardewerk context van de nieuwe tijden uit spoor S100 (INV 28)

2.3.1 Metaal vondsten

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.4 Assessment stalen

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

2.5 Assessment conservatie

Niet van toepassing voor dit onderzoek.

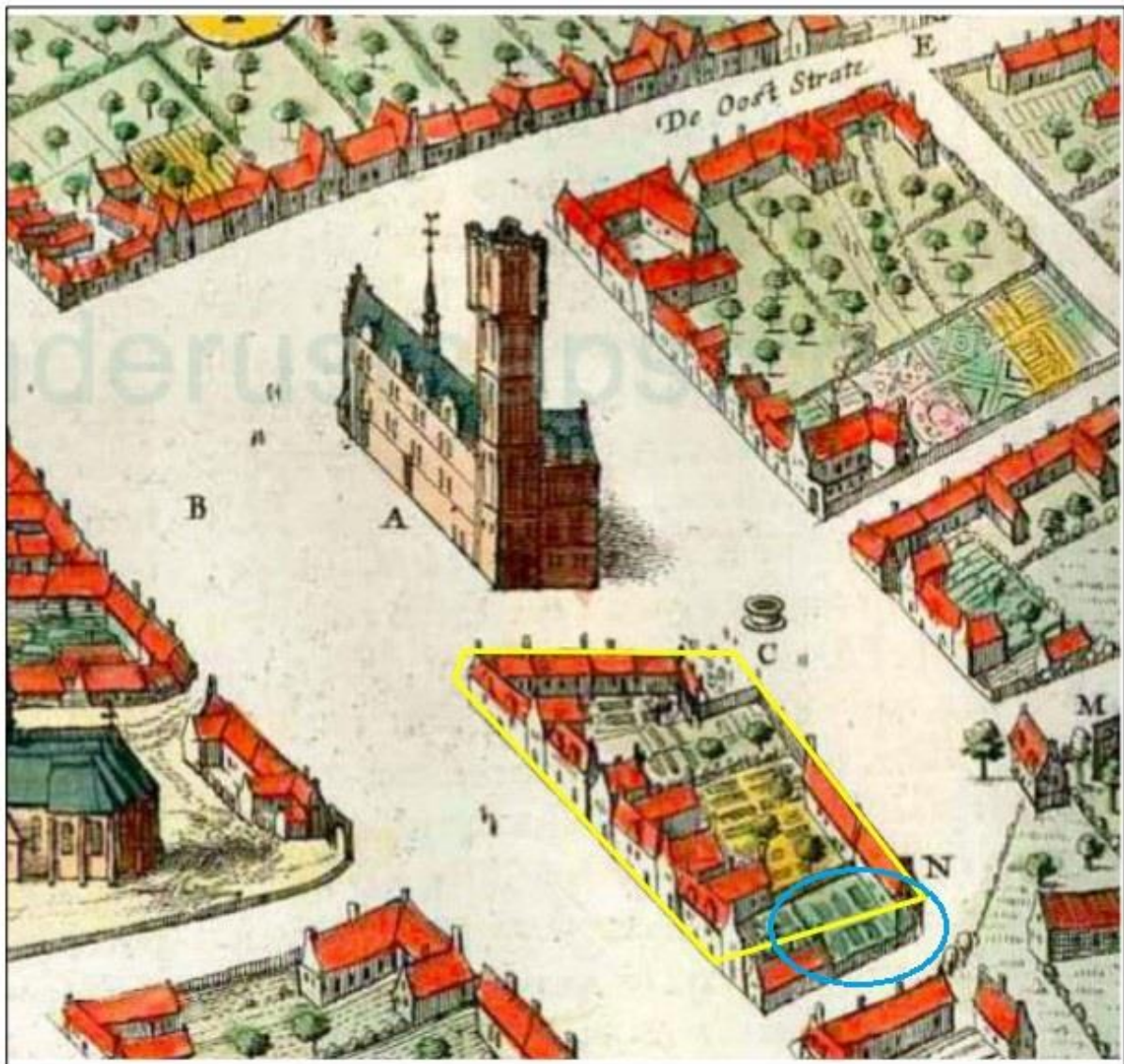
3 DATERING EN INTERPRETATIE

3.1 Gemotiveerde interpretatie van vondsten en sporen

De 4 proefputten en 2 sleuven die op het projectgebied zijn uitgevoerd, hebben het mogelijk gemaakt in totaal 41 kuilen, 7 paalsporen, 47 lagen en 13 muren (of muurresten) te kunnen identificeren, maar ook talrijke fragmenten aardewerk te verzamelen. Op basis hiervan kunnen verschillende occupatiefases binnen het onderzoeksgebied worden vastgesteld.

In Wp4 werd een waterput S64 geïdentificeerd onder de betonvloer van de kelder van perceel nr. 11 (rond +18,65m TAW) in de vorm van een houten ton samengesteld uit verticale houten planken. Gezien de moeilijkheden om toegang te krijgen tot de waterput (diepte en aanwezigheid water), werden geen fragmenten aardewerk gerecupereerd die gedateerd konden worden. De afwezigheid van bakstenen in de constructie doet vermoeden dat deze waterput zou dateren in de middeleeuwen of ouder.

Sporen uit de volle middeleeuwen zijn in Wp2 geregistreerd. In de vulling van laag L90 en in kuil S87 bevestigen twee randen met radstempelversiering (INV10 en INV15) een bezetting van het terrein vanaf de 12e en 13e eeuw in het noord-noordoostelijk van het terrein. Profielen P2 en P3 in sleuf 6 tonen de aanwezigheid van een tuinlaag L26 van ongeveer 15cm dikte gemaakt van licht grijs lemig zand met lichte inclusies van baksteenbrokjes en houtskoolbrokjes, direct rustend op de moederbodem. Deze tuinzone is reeds bekend van historische kaarten uit de 17e eeuw (Figuur 48), maar dateert wellicht uit de middeleeuwen.

Figuur 48: Tuinzone (blauw) weergegeven op het plan uit Flandria Illustrata door Sanderus, 1641.

In de proefputten Wp3 en Wp5 (noordelijke helft van het projectgebied) werd een bewoningszone waargenomen in de vorm van organische lagen en verbrande leem met houtskool (bv S102 in Wp3 en L69/L70 in Wp5). De omringende sporen (S51, S52 in L98) kunnen worden geïdentificeerd als daterend uit de late middeleeuwen en bevestigen bijgevolg de bewoning van de site rond de 14e-15e eeuw. Ten zuiden van de site (in sleuf 6) werden ook verschillende kuilen uit deze periode aangetroffen. De vondsten aangetroffen in deze sporen zijn samengesteld uit grijs en gedraaid aardewerk en rood aardewerk met glazuur.

De site van het stadhuis van Roeselare heeft ook latere sporen uit de nieuwe tijden, meer bepaald in de vorm van kuilen (in sleuven 6 en 7), lagen (in Wp4), alsook een waterput S100 (in Wp3). Het aardewerk uit deze sporen wordt gekenmerkt door een meerderheid van rood aardewerk met glazuur, evenals een verscheidenheid van steengoed fragmenten en getuigt van de continuïteit van de bewoning van de site rond de 16^e en 17^e eeuw.

3.2 Confrontatie met resultaten bureaustudie

Op basis van het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site binnen het plangebied niet vastgesteld worden. De analyse van de sporen en vondsten bevestigde enkele van de historische gegevens die in de resultaten van de studie waren vermeld.

De historisch-cartografische bronnen wijzen op een terrein dat de voorbije eeuwen bebouwd was. Reeds op het plan van Sanderus uit 1640 valt het plangebied samen met een woonblok en met stadstuintjes op het binnenterrein (Figuur 48). Het vooronderzoek bevestigt het gebruik van het plangebied vanaf de 12/13e eeuw als woonwijk, zoals blijkt uit de middeleeuwse bewoningssporen (kuilen, paalsporen, oude puinpakketten, en funderingen) die tijdens dit vooronderzoek aan het licht zijn gebracht. Ten zuiden van de site werd in de profielen (P2 en P3) ook een oude tuinlaag (L26) waargenomen, wat eveneens op het plan van Sanderus bevestigd werd. Sporen in sleuf 6 (S8 in S77) op basis van hun vulling en in Wp4 (waterput S64) suggereren mogelijks een vroegere bewoning van de site die voor de middeleeuwse periode dateerde.

3.3 Synthese

Tijdens het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek konden twee archeologische niveaus op het terrein worden vastgesteld. Deze kunnen met volgende periodes in verband worden gebracht: volle middeleeuwen (1000-1250) / late middeleeuwen (1250-1500) / nieuwe tijd (1500-1800). Hierbij werden verschillende spoortypes aangetroffen: paalsporen, kuilen, muurresten, leeflagen en waterputten. De westelijke helft van het terrein bracht bewoningssporen (muurresten, leeflagen, verbrande leem, paalsporen en waterputten) uit de middeleeuwen aan het licht. Een oude tuinlaag werd waargenomen op de profielen P2 en P3 (L26), zoals de kaart van Sanderus uit de 17e eeuw laat zien. In deze fase van het onderzoek kon deze laag niet gedateerd worden, maar het is goed mogelijk dat zij reeds in de middeleeuwen zou zijn aangebracht.

3.4 Beantwoording onderzoeksvragen

- **Hoe diep bevindt zich het archeologisch niveau?**

Het archeologische niveau varieert over het gehele gebied tussen +21,40m TAW en +20,88m TAW (met uitzondering van waterput S64 in Wp4, deze werd geregistreerd op een diepte van +18,65m TAW)

- **In hoeverre is het plangebied verstoord?**

Het terrein is zwaar verstoord door de talrijke kelders die over het hele terrein aanwezig zijn. In sleuven 6 en 7 (ten zuiden van de vindplaats) werden ook verschillende types van verstoring waargenomen in de vorm van een puinlaag en segmenten van muren. Ondanks deze verstoring is het archeologisch bestand opvallend goed bewaard gebleven.

- **Hoeveel archeologische niveaus kunnen onderscheiden worden?**

Er werden in het totaal twee verschillende archeologische niveaus waargenomen.

- **Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?**

Er werden sporen uit de volle middeleeuwen, late middeleeuwen en nieuwe tijd over de hele site gevonden in de vorm van paalsporen, kuilen, muurresten, leeflagen en waterputten. Al deze sporen zijn vrij goed bewaard gebleven, ondanks de talrijke kelders binnen het projectgebied

- **Hoe is de opbouw van de chronologie van de aanwezige archeologische resten?**

Mogelijks werden er oudere sporen aangetroffen in Wp4 in de vorm van een waterput (S64) en in sleuf 6 in de vorm van kuilen (S8 en S37). Deze dateren wellicht van voor de middeleeuwen. Dankzij de fragmenten van aardewerk (twee aardewerkranden met radstempelversiering in proefput 2) gevonden tijdens het vooronderzoek, kan de bewoning van het terrein rond de 11e/12e eeuw worden bevestigd. Een continuïteit van deze bezetting van de site kon worden waargenomen tijdens de late middeleeuwen periode tot aan de nieuwe tijd periode.

- **Wat is de onderlinge samenhang tussen de sporen en structuren?**

De verschillende ophogingspakketen en paalsporen/kuilen die in het centrale deel van het projectgebied zijn gevonden vormen de restanten van een bewoningszone uit de middeleeuwen. Het onderzoek dat tijdens het vervolgonderzoek wordt verricht, zal deze interpretatie verduidelijken.

- Welke specifieke activiteiten (bewoning, ambachtelijke activiteiten) hebben binnen het onderzoeksgebied plaatsgevonden?

In het centrale deel van het projectgebied werd een oude bewoningszone uit de late middeleeuwen geïdentificeerd, eveneens werd een achtererfzone in het zuiden waargenomen

- Wat zijn de materiële aanwijzingen hiervoor?

De bewoningszone werd waargenomen in de vorm van leeflagen, verbrande leem, een waterput, muurresten, kuilen, paalsporen en een potentiële oven. De resten van de tuinzone werden geïdentificeerd op de profielen P2 en P3 in de vorm van een sterk gebioturbeerd grijs zandleem pakket (met kleine baksteen- en houtskoolbrokjes), rustend op een afgetopte moederbodem.

- Passen deze in de historische context van de locatie?

Voorlopig bevestigt dit het cartografisch materiaal en de historische informatie die op de site beschikbaar is.

- Uit welke periode dateren de vondsten? Kan er een functionele interpretatie aan gegeven worden?

De context van de aardewerkfragmenten die tijdens het onderzoek zijn gevonden, heeft het mogelijk gemaakt verschillende sporen van de site te dateren. De oudste fragmenten zijn representatief voor aardewerk uit de volle middeleeuwen. Het overige deel van de contexten toont de overgang van keramiek naar de late middeleeuwen en de verschuiving naar de nieuwe tijd door de verscheidenheid van tafelgerei en de opkomst van rood geglazuurde keramiek en steengoed aardewerk.

- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen ophogingslagen?

De geregistreerde ophogingslagen zijn rechtstreeks verbonden met een bewoningszone die tussen de volle middeleeuwen en de nieuwe tijd gedateerd kan worden.

- Kan op basis van de bekomen info de stratigrafische kennis van de omgeving bijgesteld/bevestigd worden?

Ja, het vooronderzoek heeft onder meer informatie opgeleverd omtrent het niveau van de moederbodem en het ondiepe archeologische niveau (waarneembaar op de hele site).

- Moet er, op basis van de archeologische resten, een vlakdekkend vervolgonderzoek plaatsvinden? Wat is de ruimtelijke afbakening van het vervolgonderzoek? Welke vraagstellingen dienen geformuleerd worden voor een vervolgonderzoek?

De talrijke sporen die tijdens het vooronderzoek zijn aangetroffen bevestigen de aanwezigheid en de conservatie van een archeologische vindplaats. Er is een vervolgonderzoek vereist in de vorm van een werfbegeleiding en vlakdekkende opgraving op het projectgebied. Meer informatie hieromtrent is terug te vinden in het Programma van Maatregelen, waar drie zones zijn afgebakend.

4 POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING

4.1 Aard van de potentiële kennis en waardering

Het terrein draagt de sporen van een nederzetting (resten van muren, leeflagen, verbrande aarde, sporen van palen en waterputten) uit de middeleeuwen, alsmede een tuinzone in het zuiden van het projectgebied. Deze oude tuinlaag werd waargenomen en bevestigt het gebruik van het land ten zuiden van de site als achtererf en tuingebied. In deze tuinzone werden ook oudere sporen waargenomen die in verband kunnen worden gebracht met de geschiedenis van de site en van de stad Roeselare vóór de middeleeuwen.

4.2 Kader voor exploitatie voor potentieel op kennisvermeerdering

Verder onderzoek binnen het projectgebied zal de kennis vergroten wat betreft de ontwikkeling van het bewoningswijk in de stadskern van Roeselare en om de kennis van een mogelijke bewoning van het terrein voor en tijdens de middeleeuwen uit te breiden.

5 SAMENVATTING

Deze nota kadert in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningaanvraag voor stedenbouwkundige handelingen te Roeselare Grote Markt, waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

Het projectgebied is zo'n 4145 m² groot waarvan 1913 m² onderhevig zijn aan de geplande werken. Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, werden zeven proefputten en -sleuven uitgegraven.

Tijdens het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek konden twee archeologische niveaus op het terrein worden vastgesteld. Deze kunnen met volgende periodes in verband worden gebracht: volle middeleeuwen (1000-1250) / late middeleeuwen (1250-1500) / nieuwe tijd (1500-1800). Hierbij werden verschillende spoortypes aangetroffen: paalsporen, kuilen, muurresten, leeflagen en waterputten. De westelijke helft van het terrein bracht bewoningssporen (muurresten, leeflagen, verbrande leem, paalsporen en waterputten) uit de middeleeuwen aan het licht. Een oude tuinlaag werd waargenomen op de profielen P2 en P3 (L26), zoals de kaart van Sanderus uit de 17e eeuw laat zien. In deze fase van het onderzoek kon deze laag niet gedateerd worden, maar het is goed mogelijk dat zij reeds in de middeleeuwen zou zijn aangebracht. In deze tuinzone werden ook oudere sporen waargenomen die in verband kunnen worden gebracht met de geschiedenis van de site en van de stad Roeselare vóór de middeleeuwen.

6 BIBLIOGRAFIE

- BOT B., WILLAERT A., 2021. Archeologienota. Bureauonderzoek (fase 0). Deel 2: Programma van Maatregelen. Stadhuis (Roeselare, West-Vlaanderen). Ruben Willaert NV, Sint-Michiels Brugge.
- DE GROOTE K., 2009, Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen Volume 1, Relicta Monografieën 1, 2008, Brussel.
- HOFSTRA G.H., Een determinatie handleiding voor Steengoed, Argeos.
- WILLAERT A., 2021. Archeologienota. Bureauonderzoek (fase 0). Deel 1: Resultaten van het bureauonderzoek. Stadhuis (Roeselare, West-Vlaanderen). Ruben Willaert NV, Sint-Michiels Brugge.

7 INTERNETBRONNEN

- www.inventaris.onroerendergoed.be
- www.cai.onroerendergoed.be
- www.geopunt.be
- www.ngi.be
- <https://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>
- <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/18681>

8 BIJLAGEN

- Bijlage 1: Topografische kaart
- Bijlage 2: Projectgebied op een luchtfoto
- Bijlage 3: Proefputten en proefsleuven op het GRB
- Bijlage 4: Profielen en hoogtes Wp2 tem Wp5
- Bijlage 5: Profielen en hoogtes SL6 en SL7
- Bijlage 6: Allesporenkaart Wp2 tem Wp5
- Bijlage 7: Allesporenkaart SL6 en 7
- Bijlage 8: Sporen in Wp2
- Bijlage 9: Sporen in Wp3
- Bijlage 10: Sporen in Wp4
- Bijlage 11: Sporen in Wp5
- Bijlage 12: Sporen in Sleuven 6 en 7
- Bijlage 13: Datering Wp2 tem Wp5
- Bijlage 14: Datering in sleuven 6 en 7
- Bijlage 15: Sporenlijst
- Bijlage 16: Inventarislijst
- Bijlage 17: Fotolijst

Meer informatie is tevens beschikbaar via het digitale registratiesysteem:

<http://www.monarcho.be/web/monument/archeologie/public/home/home?globals=%7B%22ProjectId%22%3A%2229cfed4b-c3b6-4db9-b99f-ade5010deda9%22%7D>